

Георгадзе Олександр Аміранович (кандидат військових наук, доцент)¹
Ніколайчук Олена Олександрівна²

¹ Генеральний штаб Збройних Сил України, Київ, Україна

² Національний університет оборони України, Київ, Україна

ЧАСТКОВА МЕТОДИКА ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ОРГАНІЗАЦІЇ БАЗОВОЇ ЗАГАЛЬНОВІЙСЬКОВОЇ ПІДГОТОВКИ

Необхідність впровадження базової загальновійськової підготовки, з метою набуття громадянами України, які здобувають вищу освіту, первинних знань, умінь і навичок для виконання конституційного обов'язку щодо захисту Вітчизни, зумовлено збройною агресією російської федерації проти України. Зазначене вимагає обґрунтованого підходу до діяльності суб'єктів базової загальновійськової підготовки, що не можливо без використання відповідного науково-методичного апарату з оцінювання рівня організації такої підготовки. Метою статті є розроблення часткової методики оцінювання рівня організації базової загальновійськової підготовки, яка дає змогу врахувати вплив суб'єктів базової загальновійськової підготовки на проведення навчання об'єктами базової загальновійськової підготовки. Під час проведення дослідження застосовано: аналітичний метод для аналізу останніх досліджень і публікацій; метод аналізу ієрархії – для оцінювання важливості показників усіх рівнів, що характеризують організацію базової загальновійськової підготовки; синтезу – для досягнення мети дослідження. До показників, що здійснюють безпосередній вплив на організацію базової загальновійськової підготовки, віднесено планування цього виду підготовки, забезпечення необхідними ресурсами та умовами, а також керівництво, що здійснюється суб'єктами, відповідальними за її реалізацію. Оцінка рівня планування базової загальновійськової підготовки визначається за залежністю, що враховує вплив суб'єктів базової загальновійськової підготовки на зміст її програми. Оцінка рівня забезпечення базової загальновійськової підготовки розраховується за залежністю, яка враховує достатність її забезпеченості навчальною матеріально-технічною базою та засобами логістики. Оцінка рівня керівництва базовою загальновійськовою підготовкою суб'єктами базової загальновійськової підготовки розраховується за залежністю, яка враховує їх діяльність щодо контролю за її проведенням. Означена часткова методика дає змогу провести кількісну оцінку рівня організації базової загальновійськової підготовки, а також виявити проблемні питання в діяльності такої підготовки під час її організації, що зумовлює необхідність розроблення рекомендацій стосовно підвищення рівня організації базової загальновійськової підготовки. Результати проведеного дослідження можуть бути використані суб'єктами базової загальновійськової підготовки під час оцінювання її організації та у подальших дослідженнях з цього напрямку в наукових установах.

Ключові слова: базова загальновійськова підготовка, суб'єкти, організація, планування, забезпечення, керівництво, показники, оцінювання.

Вступ

Постановка проблеми. З 01 вересня 2025 року в Україні запроваджується базова загальновійськова підготовка (далі – БЗВП) для всіх громадян чоловічої статі віком від 18 до 25 років (жіночої статі – за бажанням), які навчаються за денною або дуальною формою здобуття вищої освіти [1]. Її впровадження дасть змогу сформувати загальнонаціональний рівень військових компетентностей (знань, умінь і навичок), необхідних для виконання конституційного обов'язку щодо захисту України.

Досвід застосування угруповань військ (сил) Збройних Сил України (далі – ЗС України) у ході проведення антитерористичної операції, операції Об'єднаних сил та відсічі збройної агресії російської федерації свідчить, що успішне

виконання ними бойових (спеціальних) завдань залежить від їх боєздатності [2–6]. Безпосередній вплив на боєздатність військ (сил) здійснює їх рівень підготовленості. Саме на досягнення високого рівня підготовленості населення до оборони України і спрямована БЗВП.

Базова загальновійськова підготовка здійснюватиметься у відповідній системі, яка являтиме собою сукупність взаємопов'язаних елементів, що забезпечуватимуть досягнення її мети. Основними елементами системи БЗВП являються: суб'єкти, об'єкти БЗВП і засоби, що забезпечують її організацію та проведення. Інструментом впливу суб'єктів на об'єкти БЗВП є процес навчання, який здійснюється через організацію БЗВП.

Зазначене спонукає до пошуку обґрунтованого

підходу стосовно оцінювання рівня організації базової загальновійськової підготовки, що не можливо без використання відповідного науково-методичного апарату. Тому виникає потреба у науковому обґрунтуванні часткової методики оцінювання рівня організації базової загальновійськової підготовки. Зазначене свідчить про актуальність теми, що розглядається.

Аналіз останніх досліджень і публікацій з означеного напрямку [7–14] свідчить, що єдиних поглядів до оцінювання рівня організації базової загальновійськової підготовки не існує. Підходи, що розглядалися, стосуються переважно видів підготовки ЗС України та деяких складових її організації і потребують удосконалення. Так, у роботі [7] розглядалася методика оцінювання організації підготовки окремої бригади територіальної оборони. Стаття [8] присвячена оцінюванню рівня організації підготовки у ЗС України. У статтях [9–10] наведено часткові методики оцінювання рівня готовності навчального закладу до військової підготовки громадян за програмою офіцерів запасу та організації навчально-виховного процесу в навчальному центрі. У роботі [11] викладено методичний підхід до оцінювання рівня ресурсного забезпечення заходів бойової підготовки військових частин. У статті [12] висвітлено методику оцінювання рівня організації об'єднаної підготовки сил оборони, що дає змогу врахувати вплив планування та всебічного забезпечення підготовкою. Запропоновані в статті [13] аналітичні залежності дають можливість оцінити якість програми індивідуальної підготовки військовослужбовців артилерійських підрозділів. У роботі [14] авторами запропонована методика оцінювання рівня організації вогневої підготовки на кафедрі військової підготовки.

Водночас, розроблений попередниками науково-методичний апарат є базовою основою для подальшого удосконалення та може бути використаний частково під час оцінювання рівня організації базової загальновійськової підготовки.

Метою статті є розроблення часткової методики оцінювання рівня організації базової загальновійськової підготовки, яка дає змогу врахувати вплив суб'єктів базової загальновійськової підготовки на проведення навчання об'єктами базової загальновійськової підготовки.

Виклад основного матеріалу дослідження

Оцінку рівня організації БЗВП $R_{org}(t)$ пропонується визначити за показником, що враховує діяльність суб'єктів БЗВП спрямовану на планове, систематичне і всебічно забезпечене навчання громадян України. Найважливішими заходами з організації БЗВП є її планування, забезпечення та керівництво. Отже, до показників, що характеризують рівень організації БЗВП необхідно віднести: планування БЗВП,

забезпечення БЗВП та керівництво БЗВП суб'єктами БЗВП. Зважаючи на те, що планування БЗВП не залежить від її забезпечення та керівництва БЗВП суб'єктами БЗВП, а отже, і їх показники не залежні один від одного, то для розрахунку рівня організації БЗВП $R_{org}(t)$ пропонується використати адитивну агрегацію:

$$R_{org}(t) = R_{plan}(t) \cdot q_{plan} + R_{prov}(t) \cdot q_{prov} + R_{mng}(t) \cdot q_{mng}, \quad (1)$$

де $R_{plan}(t)$ – показник «планування БЗВП» на час t ;
 $R_{prov}(t)$ – показник «забезпечення БЗВП» на час t ;
 $R_{mng}(t)$ – показник «керівництво БЗВП суб'єктами БЗВП» на час t ;

q_{plan} , q_{prov} , q_{mng} – вагові коефіцієнти важливості показників планування БЗВП, забезпечення БЗВП та керівництва БЗВП суб'єктами БЗВП.

Оцінку рівня планування БЗВП $R_{plan}(t)$ на час t пропонується визначити показником, який враховує вплив суб'єктів БЗВП на зміст програми БЗВП. Він залежить від якості програми s -го предмету навчання БЗВП. Якість програми БЗВП розраховуємо за залежністю:

$$R_{plan}(t) = \sum_{s=1}^S Q_{PR_s}(t) \cdot q_s, \quad (2)$$

де $Q_{PR_s}(t)$ – коефіцієнт якості програми s -го предмету навчання БЗВП;

q_s – ваговий коефіцієнт важливості s -го предмету навчання в програмі БЗВП;

S – кількість предметів навчання у програмі БЗВП.

Тобто, коефіцієнт якості програми s -го предмету навчання БЗВП $Q_{PR_s}(t)$ та ваговий коефіцієнт важливості предмету навчання q_s будуть визначати внесок s -го предмету БЗВП, заняття з якого проводяться, в сумарний коефіцієнт $R_{plan}(t)$.

Коефіцієнт якості програми s -го предмету навчання БЗВП $Q_{PR_s}(t)$ пропонується визначати, виходячи з досвіду проведення БЗВП з особами, призваними на військову службу за призовом під час мобілізації на особливий період та прийнятими на військову службу за контрактом, які не проходили військову службу або/та мають перерву у військовій службі більше п'яти років.

Зробимо припущення, що:

$Q_{PR_s}(t) = 0,95$ – якщо зміст програми s -го предмету БЗВП, з урахуванням курсу теоретичної підготовки в місцях базування закладів вищої освіти та курсу практичної підготовки в підрозділах ЗС України, з урахуванням часу на проведення занять та кінцевої мети, відповідає ходу проведення БЗВП;

$Q_{PR_s}(t) = 0,8$ – якщо зміст програми s -го предмету курсу практичної підготовки БЗВП в

підрозділах ЗС України, з урахуванням часу на проведення занять та кінцевої мети, відповідає ходу проведення БЗВП, а курс теоретичної підготовки в місцях базування закладів вищої освіти, з урахуванням часу на проведення занять та кінцевої мети, не повністю відповідає ходу проведення БЗВП;

$Q_{PRS}(t) = 0,5$ – якщо зміст програми s -го предмету курсу практичної підготовки БЗВП в підрозділах ЗС України, з урахуванням часу на проведення занять та кінцевої мети, не повністю відповідає ходу проведення БЗВП, а курс теоретичної підготовки БЗВП в місцях базування закладів вищої освіти, з урахуванням часу на проведення занять та кінцевої мети, відповідає ходу проведення БЗВП;

$Q_{PRS}(t) = 0,2$ – якщо зміст програми s -го предмету курсу теоретичної підготовки БЗВП в місцях базування закладів вищої освіти та курсу практичної підготовки БЗВП в підрозділах ЗС України, з урахуванням часу на проведення занять та кінцевої мети, не відповідає ходу проведення БЗВП.

Оцінку рівня забезпечення БЗВП $R_{prov}(t)$ на час t пропонується визначати за залежністю, яка враховує достатність забезпеченості заходів БЗВП навчальною матеріально-технічною базою (далі – НМТБ) та засобами логістики. Так як забезпечення навчальною матеріально-технічною базою не залежить від забезпечення засобами логістики, а отже, і їх показники не залежні один від одного, то для оцінювання рівня забезпечення БЗВП пропонується використовувати адитивну агрегацію:

$$R_{prov}(t) = R_{ТМТВ}(t) \cdot q_{ТМТВ} + R_{LS}(t) \cdot q_{LS}, \quad (3)$$

де $R_{ТМТВ}(t)$ – показник «забезпеченість навчальною матеріально-технічною базою БЗВП» на час t ;

$R_{LS}(t)$ – показник «забезпеченість засобами логістики БЗВП» на час t ;

$q_{ТМТВ}$, q_{LS} – вагові коефіцієнти важливості показників забезпеченості навчальною матеріально-технічною базою та засобами логістики БЗВП.

Показник «забезпеченість навчальною матеріально-технічною базою БЗВП» $R_{ТМТВ}(t)$ характеризує здатність навчальних об'єктів (районів місцевості, полігонів) і навчального військового майна забезпечити БЗВП. Його розрахунок пропонується проводити за залежністю, яка враховує наявну кількість навчальної матеріально-технічної бази, яка використовується під час проведення БЗВП, із її необхідною потребою, з урахуванням важливості n -ої навчальної матеріально-технічної бази:

$$R_{ТМТВ}(t) = \frac{\sum_{b=1}^{B_w} R_b(t) \cdot q_b}{\sum_{b=1}^{B_n} R_b(t) \cdot q_b}, \quad (4)$$

де B_w – кількість n -их навчальних об'єктів і навчального військового майна навчальної матеріально-технічної бази, які використовуються під час проведення БЗВП на час t ;

B_n – кількість необхідних n -их навчальних об'єктів і навчального військового майна навчальної матеріально-технічної бази під час проведення БЗВП на час t ;

q_b – ваговий коефіцієнт важливості n -го навчального об'єкта і навчального військового майна навчальної матеріально-технічної бази;

$R_b(t)$ – індекс навчальні n -го об'єкту і навчального військового майна навчальної матеріально-технічної бази під час проведення БЗВП на час t .

$$R_b(t) = \begin{cases} 1, & \text{в наявності} \\ 0, & \text{відсутнє} \end{cases} \quad (5)$$

Показник «забезпечення засобами логістики» $R_{LS}(t)$ характеризується забезпеченістю озброєнням, військовою технікою та матеріально-технічними засобами, які виділяються на БЗВП. Так як забезпечення озброєнням та військовою технікою не залежить від забезпечення матеріально-технічними засобами, які виділяються на БЗВП, а отже, і їх показники не залежні один від одного, то для оцінювання рівня забезпечення засобами логістики БЗВП пропонується використовувати адитивну агрегацію:

$$R_{LS}(t) = \sum_{f=1}^2 R_f(t) \cdot q_f, \quad (6)$$

де $R_f(t)$ – показники, які характеризують забезпечення БЗВП ресурсами на час t : «озброєння та військова техніка» $R_{WME}(t)$, «матеріально-технічні засоби» $R_{ТМТ}(t)$;

q_f – вагові коефіцієнти важливості $R_f(t)$ – показників, які характеризують забезпечення БЗВП ресурсами на час t .

Показник «озброєнням та військова техніка» $R_{WME}(t)$ характеризує забезпеченість БЗВП озброєнням та військовою технікою. Його розрахунок пропонується проводити за залежністю, яка враховує кількість озброєння та військової техніки, які використовуються під час проведення БЗВП, із їх необхідною потребою, з урахуванням важливості w -го озброєння та військової техніки:

$$R_{WME}(t) = \frac{\sum_{w=1}^{W_u} R_w(t) \cdot q_w}{\sum_{w=1}^{W_n} R_w(t) \cdot q_w}, \quad (7)$$

де W_u – кількість w -их озброєння та військової техніки, які використовуються під час проведення БЗВП на час t ;

W_n – кількість необхідних w -их озброєння та військової техніки, у відповідності до норм забезпечення, під час проведення БЗВП на час t ;

q_w – ваговий коефіцієнт важливості w -го озброєння та військової техніки;

$R_w(t)$ – індекс наявності w -го озброєння та військової техніки під час проведення БЗВП на час t .

$$R_w(t) = \begin{cases} 1, & \text{в наявності} \\ 0, & \text{відсутнє} \end{cases} \quad (8)$$

Показник «матеріально-технічні засоби» $R_{MTM}(t)$ характеризує забезпеченість БЗВП матеріально-технічними засобами. Його розрахунок пропонується проводити за залежністю, яка враховує матеріально-технічні засоби, які використовуються під час проведення БЗВП, із їх необхідною потребою, з урахуванням важливості m -го матеріально-технічного засобу:

$$R_{WME}(t) = \frac{\sum_{m=1}^{M_w} R_m(t) \cdot q_m}{\sum_{m=1}^{M_n} R_m(t) \cdot q_m}, \quad (9)$$

де M_w – кількість m -их матеріально-технічних засобів, які використовуються під час проведення БЗВП на час t ;

M_n – кількість необхідних m -их матеріально-технічних засобів, у відповідності до норм забезпечення, для проведення БЗВП на час t ;

q_m – ваговий коефіцієнт важливості m -го матеріально-технічного засобу;

$R_m(t)$ – індекс наявності m -го матеріально-технічного засобу під час проведення БЗВП на час t .

$$R_m(t) = \begin{cases} 1, & \text{в наявності} \\ 0, & \text{відсутнє} \end{cases} \quad (10)$$

Оцінку рівня керівництва БЗВП суб'єктами БЗВП $R_{mng}(t)$ пропонується визначити за показником, який враховує їх діяльність щодо виконання основних заходів контролю у процесі БЗВП. До основних заходів контролю під час БЗВП відноситься об'єктивне оцінювання об'єктів БЗВП та облік результатів БЗВП. Так як об'єктивне оцінювання об'єктів БЗВП не залежить від обліку результатів БЗВП, а отже, і їх показники не залежні один від одного, то для оцінювання рівня керівництва БЗВП суб'єктами підготовки $R_{mng}(t)$ пропонується використовувати адитивну агрегацію:

$$R_{mng}(t) = R_a(t) \cdot q_a + R_r(t) \cdot q_r, \quad (11)$$

де $R_a(t)$ – показник, який характеризує об'єктивне оцінювання об'єктів БЗВП суб'єктами БЗВП на час t ;

$R_r(t)$ – показник, який характеризує здійснення обліку результатів БЗВП на час t ;

q_a, q_r – ваговий коефіцієнт важливості показників об'єктивного оцінювання об'єктів БЗВП суб'єктами такої підготовки та обліку результатів БЗВП.

Показник «облік результатів БЗВП» $R_r(t)$ характеризує діяльність суб'єктів БЗВП щодо своєчасного здійснення обліку результатів БЗВП. Його розрахунок пропонується проводити за залежністю, яка враховує кількість o -их

облікованих результатів БЗВП від їх загальної кількості:

$$R_r(t) = \frac{\sum_{o=1}^{O_u} R_o(t) \cdot q_o}{\sum_{o=1}^{O_n} R_o(t) \cdot q_o}, \quad (12)$$

де O_u – кількість o -их облікованих результатів БЗВП на час t ;

O_n – загальна кількість o -их заходів БЗВП на час t ;

q_o – ваговий коефіцієнт важливості o -го облікованого заходу БЗВП;

$R_o(t)$ – індекс наявності o -го облікованого заходу БЗВП під час їх проведення на час t .

$$R_o(t) = \begin{cases} 1, & \text{обліковані} \\ 0, & \text{ні} \end{cases} \quad (13)$$

Показник «об'єктивне оцінювання об'єктів БЗВП» $R_a(t)$ характеризує визначення достовірного рівня підготовленості об'єктів БЗВП суб'єктами БЗВП. Для оцінки значення показника «об'єктивне оцінювання об'єктів БЗВП» пропонується використовувати розроблену нами шкалу оцінки, яку наведено в табл. 1.

Таблиця 1

Оцінка об'єктивності оцінювання об'єктів базової військової підготовки суб'єктами такої підготовки

Критерії об'єктивності оцінювання об'єктів БЗВП суб'єктами БЗВП	Значення показника
оцінювання за допомогою експертно-навчальних систем	1,0
оцінювання у складі комісії (не менше 3 осіб)	0,85
оцінювання керівником заходу (одноосібно)	0,65

Визначення вагових коефіцієнтів усіх рівнів здійснюється методом експертного оцінювання. З урахуванням зазначеного, розроблена часткова методика оцінювання рівня організації БЗВП має такі складові:

назва методики: часткова методика оцінювання рівня організації БЗВП;

передумови створення методики: відсутність методики оцінювання ефективності БЗВП та невідповідність наявних методик для оцінювання рівня організації БЗВП;

об'єкт дослідження методики: базова загальновійськова підготовка;

коротка сутність методики: проведення оцінювання рівня організації БЗВП, дає змогу врахувати вплив суб'єктів БЗВП на проведення навчання об'єктами БЗВП;

призначення методики: оцінити рівень організації БЗВП суб'єктами БЗВП;

відмінності методики від відомих: часткова методика передбачає провести кількісну оцінку рівня організації БЗВП, а також виявити проблемні питання в діяльності суб'єктів БЗВП під час її організації;

обмеження та припущення: припускається незалежність показників оцінювання; методика орієнтована на умови проведення БЗВП у військових навчальних закладах та військових навчальних частинах (центрах) ЗС України;
ввідні дані: інформація про зміст навчальної програми для предметів БЗВП; дані щодо наявності навчальної матеріально-технічної бази, озброєння

та військової техніки і матеріально-технічних засобів; результати оцінки діяльності суб'єктів БЗВП у ході контролю заходів БЗВП;
математичний апарат: методика базується на аналізі ієрархій та адитивної агрегації показників;
алгоритм реалізації методики: структурно-логічна схема (рис. 1);

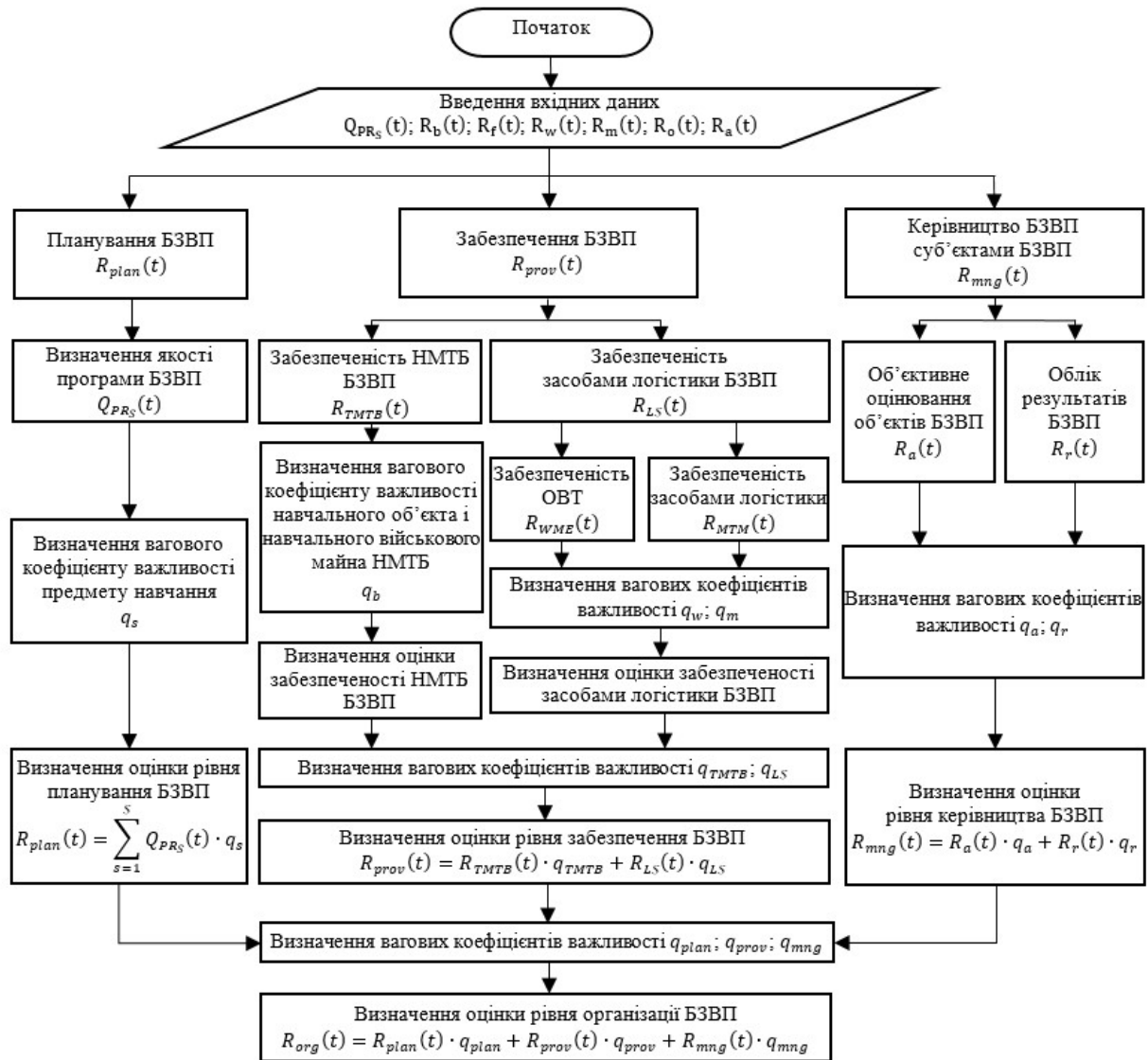

Рисунок 1 – Структурно-логічна схема часткової методики оцінювання рівня організації базової загальновійськової підготовки

область застосування методики: результати проведеного дослідження можуть бути використані у процесі оцінювання рівня організації БЗВП, а також під час подальших досліджень з означеного питання у наукових установах;

область застосування результатів методики: часткова методика може бути застосована на практиці під час організації БЗВП суб'єктами БЗВП, з метою виявлення проблемних питань в діяльності суб'єктів БЗВП, для вдосконалення процесу такої підготовки, а також для моніторингу та корегування навчальної програми;

приклад використання методики: для оцінки рівня організації БЗВП для підготовки мобілізаційних ресурсів у навчальному центрі було проведено аналіз планування, забезпечення та керівництва на основі запропонованої методики. Методика дала можливість виявити критичні області, що потребують поліпшення, такі, як недостатнє забезпечення озброєнням, військовою технікою, засобами логістики, а також низький рівень контролю за заходами БЗВП й якості програми підготовки мобілізаційних ресурсів. Головнокомандувачем ЗС України вже прийнято

рішення щодо збільшення термінів проведення БЗВП для підготовки військовослужбовців призваних під час мобілізації до 1,5 місяця;

виграш від використання методики: використання цієї методики дасть змогу позбутися проблемних питань у діяльності суб'єктів БЗВП під час її організації та підвищити ефективність організації БЗВП на 20–25% порівняно з наявними методиками оцінювання.

Висновки й перспективи подальших досліджень

На сьогодні базова загальновійськова підготовка для всіх громадян чоловічої статі віком від 18 до 25 років ще не розпочалася. За результатами проведених досліджень розроблено часткову методику оцінювання рівня організації базової загальновійськової підготовки, яка враховує вплив суб'єктів такої підготовки на проведення навчання об'єктами базової загальновійськової підготовки, на основі вибору сукупності показників, які характеризують планування, забезпечення та керівництво базовою загальновійськовою підготовкою суб'єктами базової загальновійськової підготовки. Враховуючи незалежність цих показників, застосовано метод адитивної агрегації, що дає змогу оцінити вплив кожного показника на рівень організації базової загальновійськової підготовки.

Теоретична значущість дослідження полягає у розробці інтегрованої моделі оцінювання рівня організації базової загальновійськової підготовки, що враховує якість навчальної програми, достатність матеріально-технічного забезпечення та результативність керівництва базовою загальновійськовою підготовкою, що дає можливість адаптувати методику до конкретних умов проведення базової загальновійськової підготовки.

Практична цінність розробленої часткової методики зводиться до застосування її для удосконалення організації базової загальновійськової підготовки, що сприятиме покращенню підготовленості громадян до виконання свого конституційного обов'язку щодо захисту України. Методика дає змогу ідентифікувати слабкі місця в процесі організації базової загальновійськової підготовки, а також оптимізувати ресурси та зусилля для їх усунення.

Показник «планування базової загальновійськової підготовки» $R_{plan}(t)$ дає змогу

оцінити якість навчальної програми шляхом врахування внеску кожного предмета до загальної підготовки. Розроблено систему оцінювання програми базової загальновійськової підготовки, яка базується на аналізі її відповідності теоретичній та практичній підготовці.

Показник «забезпечення базової загальновійськової підготовки» $R_{prov}(t)$ дає змогу розширити доступність навчальної матеріально-технічної бази та засобів логістики для проведення базової загальновійськової підготовки. Запропоновані методи адитивної агрегації дають можливість оцінити як кількість, так і якість наявних ресурсів, що виділені на базову загальновійськову підготовку.

За допомогою показника «керівництво базовою загальновійськовою підготовкою суб'єктами базової загальновійськової підготовки» $R_{mg}(t)$ можна оцінити якість управлінських рішень під час проведення базової загальновійськової підготовки на основі об'єктивного оцінювання та обліку результатів базової загальновійськової підготовки. З використанням запропонованої шкали оцінки можна точніше визначити результативність керівництва базовою загальновійськовою підготовкою суб'єктами базової загальновійськової підготовки.

У процесі дослідження було підтверджено, що запропонована часткова методика оцінювання рівня організації базової загальновійськової підготовки є гнучкою та універсальною для застосування в різних умовах та для різних категорій громадян. Отже, розроблена часткова методика повністю відповідає поставленій меті та завданням дослідження, дає змогу об'єктивно оцінювати рівень організації базової загальновійськової підготовки. Впровадження даної часткової методики, як складової комплексної методики оцінювання ефективності базової загальновійськової підготовки, у практичну діяльність, сприятиме об'єктивній оцінці рівня організації базової загальновійськової підготовки, а також виявленню проблемних питань у діяльності суб'єктів базової загальновійськової підготовки під час її організації, що сприятиме підвищенню готовності громадян України до оборони держави.

Перспективами подальших наукових досліджень у цьому напрямі може бути розробка часткової методики оцінювання об'єктів базової загальновійськової підготовки.

Список бібліографічних посилань

1. **Ніколайчук О. О.** Перспективи впровадження базової загальновійськової підготовки для громадян України. *Ризики при реалізації військової кадрової політики: проблеми та шляхи їх вирішення*: збірник матеріалів науково-практичного семінару Національного університету оборони України, Київ, 26 вересня 2024 р. Київ : НУОУ, 2024. С. 66–69. 2. **Георгадзе О. А., Салаш О. А.** Обґрунтування сукупності показників до комплексної методики оцінювання ефективності оперативної підготовки. *Збірник наукових праць*

Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія: військові та технічні науки. 2022. № 3 (88). С. 5–17. DOI: 10.32453/3.v88i3. 3. **Георгадзе О. А., Пампуха І. В., Чайковська О. Є., Шевчук В. В., Пехота С. Г.** Методичний підхід до оцінювання ефективності індивідуальної підготовки офіцерського складу науково-педагогічних працівників у вищих військових навчальних закладах. *Збірник наукових праць військового інституту Київського Національного університету імені Тараса Шевченка*. 2022. № 76.

- C. 130-138. DOI: 10.17721/2519-481X/2022/76-11.
4. Георгадзе О. А., Психота С. Г., Чайковська О. Є., Кондратюк С. М., Ключак О. М., Черномаз О. О. Методичний підхід до оцінювання рівня боєздатності військової частини. *Збірник наукових праць військового інституту Київського Національного університету імені Тараса Шевченка*. 2023. № 80. С. 14–24. DOI: 10.17721/2519-481X/2023/80-02.
5. Георгадзе О. А., Петров В. А. Часткова методика оцінювання рівня компетентностей з вогневої підготовки у громадян України, які навчаються за програмою підготовки офіцерів запасу. *Збірник наукових праць військового інституту Київського Національного університету імені Тараса Шевченка*. 2023. № 81. С. 47–54. DOI: 10.17721/2519-481X/2023/81-05.
6. Репіло Ю. Є., Георгадзе О. А., Винокуров Д. В., Камалов С. В., Ключак О. М., Чайковська О. Є. Погляди щодо організації та проведення індивідуальної підготовки офіцерського складу органів військового управління. *Збірник наукових праць військового інституту Київського Національного університету імені Тараса Шевченка*. 2024. № 82. С. 59–66. DOI: 10.17721/2519-481X/2024/82-07.
7. Heorhadze O. A., Barhylevych A. V. Separate brigade of territorial defence level of training organization assessment methodology. *Political Science and Security Studies Journal*. 2020. Vol. 1. № 1. P. 71–75. DOI: 10.5281/zenodo.4399732.
8. Георгадзе О. А., Репіло Ю. Є., Микусь С. А., Хома В. В., Куртсеїгов Т. Л. Методичний підхід щодо оцінювання рівня організації підготовки у Збройних Силах України. *Journal of Scientific Papers «Social development and security»*. 2022. Vol. 12. № 5. С. 1–9. DOI: 10.33445/sds.2022.12.5.1.
9. Heorhadze O. A., Kamalov Y. V. Methods for assessing the readiness level of an educational institution for military training of citizens according to the program of reserve officers. *Political Science and Security Studies Journal*. 2021. Vol. 1. № 2. P. 90 – 97. DOI: 10.5281/zenodo.4521176.
10. Vynokurov D., Heorhadze O. Comprehensive methodology for evaluating the effectiveness of training the variable composition of the training center. *Political Science and Security Studies Journal*. 2021. Vol. 2. № 2. P. 77–85. DOI: 10.5281/zenodo.5071081.
11. Георгадзе О. А. Методика оцінювання рівня ресурсного забезпечення заходів бойової підготовки військових частин. *Сучасні інформаційні технології у сфері безпеки та оборони*. 2016. № 3 (27). С. 144–147.
12. Heorhadze O. Method's for assessing the level of the organization of joint training of defence forces. *Сучасні інформаційні технології у сфері безпеки та оборони*. 2022. № 2 (44). С. 43–47. DOI: 10.33099/2311-7249/2022-44-2-43-47.
13. Георгадзе О. А., Горбенко С. В., Харабара В. І. Методичний підхід до оцінювання якості програми індивідуальної підготовки артилерійських підрозділів. Системи озброєння і військова техніка. 2015. № 2 (42). С. 68–70.
14. Георгадзе О. А., Петров В. А. Часткова методика оцінювання рівня організації вогневої підготовки на кафедрі військової підготовки. *Збірник наукових праць Центру військово-стратегічних досліджень Національного університету оборони України імені Івана Черняховського*. 2023. № 1 (77). С. 112–119. DOI: 10.33099/2304-2745/2023-1-77/112-119.

PARTIAL METHODOLOGY FOR ASSESSING THE LEVEL OF ORGANIZATION OF BASIC MILITARY TRAINING

Heorhadze Oleksandr (Candidate of Military Sciences, Associate Professor)¹
Nikolaichuk Olena²

¹ General Staff of the Armed Forces of Ukraine, Kyiv, Ukraine

² National Defense University of Ukraine, Kyiv, Ukraine

Formulation of the problem in general terms. The need to introduce basic general military training in order to provide citizens of Ukraine who are pursuing higher education with the basic knowledge, skills and abilities to fulfil their constitutional duty to defend the Motherland is due to the armed aggression of the Russian Federation against Ukraine. The successful performance of combat (special) tasks by the Ukrainian defense forces depends on their combat capability. The combat capability of troops (forces) is directly affected by their level of training. It is precisely the achievement of a high level of preparedness of the population for the defense of Ukraine that is the focus of basic military training. The influence of subjects on the objects of basic military training is exercised through the organization of basic military training. High-quality organization of basic military training is one of the most difficult tasks of the subjects, which requires timely setting of tasks, flexible and realistic planning, timely provision of basic military training activities with logistics, as well as objective control.

The aim (objective) of the article is to develop a partial methodology for assessing the level of organization of basic general military training. The development is aimed at taking into account the influence of the subjects of basic general military training on the training provided by the objects of basic general military training.

Research methods. The following methods were used in the study: analytical method for analyzing recent research and publications; hierarchy analysis method for assessing the importance of indicators of all levels that characterize the organization of basic military training; synthesis method for achieving the research objective.

Analysis of recent researches and publications. In previous studies in this area, scholars mainly considered combat training and personnel training, as well as some components of their organization. These scientific works do not take into account the peculiarities of conducting basic general military training, do not consider the quality of the basic general military training program, and take into account the leadership with significant limitations.

Presentation of the main material. The article develops a partial methodology for assessing the level of organization of basic military training, which allows taking into account the influence of subjects of basic military training on the training of objects of basic military training, based on the choice of a set of indicators characterizing planning, provision and management of basic military training. At the same time, planning takes into account the content of the basic military training program, provision - the adequacy of the provision of training material and technical base and logistics, management - the activities of subjects to control the conduct of basic military training.

The elements of scientific novelty of the developed partial methodology are that the proposed methodology is developed for the first time and allows to objectively assess the level of organization of basic general military training, as well as to identify problematic issues in the activities of subjects, which will help to increase the readiness of Ukrainian citizens for the defense of the state.

Practical significance of the article. The practical value of the developed partial methodology lies in its application to improve the organization of basic military training, which will contribute to the improvement of citizens' readiness to fulfil their constitutional duty to defend Ukraine. The partial methodology allows identifying problematic issues in the activities of the subjects of basic military training during its organization, as well as optimizing resources and efforts to eliminate them.

Conclusion and perspectives for future researches. The results of the study can be used by the subjects of basic military training in assessing its organization and in the course of further research in this area in scientific institutions. Prospects for further research in this area may include the development of a partial methodology for evaluating the objects of basic general military training.

Keywords: basic military training, subjects, organization, planning, provision, management, indicators, evaluation.

References

- Nikolaichuk, O. O.,** (2024). Prospects for the implementation of basic general military training for citizens of Ukraine. *Risks in the implementation of military personnel policy: problems and ways to solve them: collection of materials of the scientific and practical seminar of the National Defense University of Ukraine, Kyiv, September 26. Kyiv : NDUU.* **2. Heorhadze, O. A., Salash, O. A.,** (2022). Substantiation of a set of indicators for a comprehensive methodology for assessing the effectiveness of operational training. *Collection of scientific papers of the National Academy of the State Border Guard Service of Ukraine. Series: military and technical sciences.* 3 (88), 5-17. DOI: 10.32453/3.v88i3.
- Heorhadze, O. A., Pampukha, I. V., Tchaikovska, O. E., Shevchuk, V. V., Pekhota, S. H.,** (2022). Methodical approach to assessing the effectiveness of individual training of officers of scientific and pedagogical staff in higher military educational institutions. *Collection of scientific papers of the Military Institute of Taras Shevchenko National University of Kyiv.* 76, 130-138. DOI: 10.17721/2519-481X/2022/76-11.
- Heorhadze, O. A., Pekhota, S. G., Tchaikovska, O. E., Kondratiuk, S. M., Kliuchak, O. M., Chornomaz, O. O.,** (2023). Methodological approach to assessing the level of combat capability of a military unit // *Collection of scientific papers of the Military Institute of Taras Shevchenko National University of Kyiv.* 80, 14-24. DOI: 10.17721/2519-481X/2023/80-02.
- Heorhadze, O. A., Petrov, V. A.,** (2023). Partial methodology for assessing the level of competence in fire training of Ukrainian citizens studying under the reserve officer training program. *Collection of scientific papers of the Military Institute of Taras Shevchenko National University of Kyiv.* 81, 47-54. DOI: 10.17721/2519-481X/2023/81-05.
- Repilo, Y. E., Heorhadze, O. A., Vinokurov, D. V., Kamalov, E. V., Klyuchak, O. M., Tchaikovska, O. E.,** (2024). Views on the organization and conduct of individual training of officers of military command and control bodies. *Collection of scientific papers of the Military Institute of Taras Shevchenko National University of Kyiv.* 82. 59-66. DOI: 10.17721/2519-481X/2024/82-07.
- Heorhadze, O. A., Barhylevych, A. V.,** (2020). Separate brigade of territorial defence level of training organization assessment methodology. *Political Science and Security Studies Journal.* 1, 1, 71-75. DOI: 10.5281/zenodo.4399732.
- Heorhadze, O. A., Repilo, Y. E., Mykus, S. A., Khoma, V. V., Kurtseitov, T. L.,** (2022). Methodological approach to assessing the level of organization of training in the Armed Forces of Ukraine. *Social development and security.* 12, 5, 1-9. DOI: 10.33445/sds.2022.12.5.1.
- Heorhadze, O. A., Kamalov, Y. V.,** (2021). Methods for assessing the readiness level of an educational institution for military training of citizens according to the program of reserve officers. *Political Science and Security Studies Journal (Poland).* 1, 2, 90-97.
- Vynokurov, D., Heorhadze, O.,** (2021). Comprehensive methodology for evaluating the effectiveness of training the variable composition of the training center. *Political Science and Security Studies Journal.* 2, 2, 77-85. DOI: 10.5281/zenodo.5071081.
- Heorhadze, O. A.,** (2016). Methodology for assessing the level of resource support for combat training activities of military units. *Modern information technologies in the field of security and defense.* 3(27), 144-147.
- Heorhadze, O.,** (2022). Method for assessing the level of the organization of joint training of defence forces. *Modern information technologies in the field of security and defense.* 2(44), 43-47. DOI: 10.33099/2311-7249/2022-44-2-43-47.
- Heorhadze, O. A., Gorbenko, S. V., Harabara, V. I.,** (2015). Methodical approach to assessing the quality of the program of individual training of artillery units. *Systems of weapons and military equipment.* 2(42), 68-70.
- Heorhadze, O. A., Petrov, V. A.,** (2023). Partial methodology for assessing the level of organization of fire training at the Department of Military Training. *Collection of scientific papers of the Center for Military Strategic Studies of the Ivan Chernyakhovsky National Defense University of Ukraine.* 1(77), 112-119. DOI: 10.33099/2304-2745/2023-1-77/112-119.